

калорийность потребляемых продуктов и занимаются физическими упражнениями в объеме 6-8-10 часов в неделю. Следовательно, если каждая девятая студентка проявляет интерес к своему телосложению, то только четвертая из них предпринимает некие действия, направленные на его совершенствование.

Литература

1. Гоголан М. Законы здоровья. – М.: Советский спорт, 1999
2. Купер К. Аэробика для хорошего самочувствия. – М.: Физкультура и спорт, 1989
3. Синяков А.Ф. Рецепты здоровья. – М.: Физкультура и спорт, 1988
4. Энциклопедия Амосова. Алгоритмы здоровья. – М.: АСТ, 2002

А.М. Чанковська

ДО ПИТАННЯ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ У ПОЗАШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Сьогодні педагогічний процес усе більше спрямовується на формування людини як особистості, розвиток її здібностей, обдаровань, розкриття потенційних можливостей.

Передбачається принципово новий етап роботи із здібними та обдарованими дітьми й молоддю, орієнтовний на комплекс науково-практичних досліджень, розробок та заходів з психолого-педагогічних, медико-фізіологічних, генетичних і соціально-економічних проблем обдарованості та формування інтелектуально-культурного фону й фонду нації.

У розв'язанні цих проблем важливе місце належить позашкільним закладам, які покликані оперативно реагувати на зміни в соціально-економічній сфері, надавати дітям можливість виходити за межі звичайного в житті, культурі, природі, науці, економіці з тим, щоб у майбутньому

максимально реалізувати свій творчий потенціал у тій галузі, яка їм природно відповідає.

Утвердивши себе повноцінною ланкою у ланцюгу безперервного виховного процесу, позашкільні заклади надають дітям широкі й нетрадиційні можливості для поліпшення якості їхнього життя, інтенсивного формування таких важливих якостей, як: реалізація себе як особистості в улюбленій діяльності, що відповідає їхнім природним задаткам та особистим потребам; здатність до безперервного духовно-творчого самовдосконалення.

Як свідчать статистичні дані, система позашкільної освіти сьогодні – це 1521 позашкільний заклад, з них: 821 – палаци, будинки дитячої творчості; 276 – центри, станції юних техніків; 87 – центри, станції юних туристів; інші – дитячі флотилії, стадіони, клуби юних льотчиків, десантників, фізичної підготовки, дитячі парки, школи естетичного виховання тощо. Позашкільною освітою та вихованням охоплено близько 1256 100 дітей та учнів.

Для сучасного етапу розвитку педагогічної науки й практики характерно бурхливе зростання творчості вчителів і колективів шкіл та позашкільних закладів. Україна завжди була багата талановитими педагогами, не збідніли ці джерела й сьогодні. Особливо цікавим і корисним є досвід роботи Кіровоградського обласного Центру дитячої та юнацької творчості.

Центр дитячої та юнацької творчості (ЦДЮТ) є правонаступником обласного Палацу піонерів та школярів, який був створений 1936 року. 1992 року Палац піонерів змінив свою назву на центр дитячої та юнацької творчості. Але справа не тільки у назві, а і в змісті роботи. Оновлення потребували всі ланки діяльності закладу.

ЦДЮТ – багатопрофільна установа, що налічує близько 3500 вихованців віком від 5 до 20 років. У ЦДЮТі працює більш як 70 педагогів, з них 10 відмінників освіти України, 3 заслужених працівника освіти. Близько 5000 дітей щомісячно відвідують свята, концерти, конкурси, шоу-програми, які проводить цей позашкільний заклад.

Кіровоградський обласний Центр дитячої та юнацької творчості є членом п'яти міжнародних організацій, зокрема: Європейської асоціації закладів вільного часу великих міст Європи, громадської організації “Педагоги за мир та взаєморозуміння”, членом організації “Молитва миру” та ін.

ЦДЮТ пропонує талановитим та обдарованим дітям розвивати свої здібності в багатопрофільних гуртках, центрах, клубах. Діти мають змогу займатись у гуртках художньо-естетичного напрямку, а саме: в оркестрах, вокальних гуртках, хореографічних колективах, театральних студіях, в творчих об'єднаннях прикладного та художнього профілю.

Педагогічний колектив ЦДЮТу планує свою роботу за відкритими комплексними програмами “Базис”, “Пріоритет”, “Талант”, “Родина”, “Партнери”, “Дивосвіт”, “Оберіг”, “Громадянин”. Ці програми постійно доповнюються, переосмислюються (відкриті) і мають різноманітні форми, методи та окремі тематичні програми (комплексні).

Відкрита комплексна програма “Базис”, у центрі уваги якої є творча особистість та її розвиток, зокрема: постійне зростання потенціалу творчої діяльності; наполегливість, допитливість, винахідливість, оригінальність ініціативи, розум, ризик; творчі якості інтелекту; творча самосвідомість; цілеспрямованість, організованість, працелюбність, вибагливість, порядність, відповідальність; психічні якості; здатність до творчого спілкування; творчі гуманістичні потреби, мотиви, цілі.

Відкрита комплексна програма “Оберіг” має на меті реалізацію завдання формування національної самосвідомості через творчі об'єднання прикладного та художнього профілю; відповідно до програми вихованці беруть участь у республіканській акції “Моя земля – земля моїх батьків”, влаштовуються зустрічі з видатними діячами культури, народними майстрами, вивчається їхній досвід. Систематично за традицією проводяться виставки дитячих

робіт, діти беруть участь у республіканських та міжнародних виставках – конкурсах.

У відкритій комплексній програмі “Громадянин” реалізується завдання громадянського виховання, головною метою якого є набуття гуртківцями соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу; досягнення високої культури міжнаціональних стосунків, формування у вихованців незалежно від національної належності особистісних рис громадян Української держави, розвинутої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури, активної громадської позиції.

Відкрита комплексна програма “Дивосвіт” має на меті організацію дозвілля дітей, напрацювання нових сучасних форм дитячого та молодіжного дозвілля, надання систематичної пізнавальної інформації визначеної тематики, розвиток нетрадиційних форм дозвіллевої діяльності, організацію циклічних традиційних свят у ЦДЮТі: “Іменинного тижня”, “Свята родинних традицій”, “Всесвітнього дня Землі”.

Відкрита комплексна програма “Партнери”. Мета цієї програми:

- налагодження зв'язків з різноманітними організаціями та структурами для спільної діяльності, об'єднання коштів та інтелектуального потенціалу;

- створення для гуртківців в сприятливих умовах питань подальшого навчання;

- вивчення передового педагогічного досвіду з питань позашкільної роботи, надання методичних порад; обмін досвідом між творчими колективами, фахівцями.

Відкрита комплексна програма “Талант”. Мета програми полягає у виявленні талановитих дітей у ЦДЮТі та регіоні з різних видів творчої діяльності через систему соціологічних, психологічних, педагогічних досліджень, систему конкурсів очного та заочного характерів.

Відкрита комплексна програма “Родина” має на меті надання дітям психологічної допомоги, залучення до

співпраці з педагогічним колективом ЦДЮТу батьків гуртківців. У сучасних економічних умовах, коли державне фінансування скорочується, завдання педагогів – використати можливості спонсорів та батьківської допомоги.

Соціальне замовлення сучасного етапу розбудови нашої держави – це особистість, здатна творчо засвоювати знання, що в свою чергу вимагає розробки нових методів навчання, нестандартних форм виховання, індивідуального підходу до особистості. У своїй різноманітній творчій діяльності колектив ЦДЮТу прагне досягти реалізації цих завдань.

Л.Д.Панова

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ МУНИЦИПАЛЬНОЙ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ НА ОСНОВЕ СОЦИАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННЫХ ПРОЕКТОВ

Многие ученые и педагоги практики прошлого и современности как в России, так и за рубежом (Е.В.Бондаревская, Ш.А.Амонашвили, О.В.Гукаленко, И.П.Иванов, В.А.Караковский, Л.Кольберг, Н.Д.Никандров, Л.И.Новикова, Н.Л.Селиванова, В.А.Сластенин, В.А.Сухомлинский, Р. Штейнер и др.) пришли к выводу, что воспитание особая сфера и не может рассматриваться в качестве дополнения к обучению и образованию. Задачи обучения не могут быть эффективно решены без выхода в сферу воспитания. А повышение эффективности воспитательной работы они связывают с созданием воспитательных систем различного уровня. В условиях ограниченных финансовых возможностей, разобщенности воспитательных ценностей различных социальных институтов муниципальная система образования на основе сопряженного социально-педагогического и социально-экономического анализа регионального образовательного пространства должна обеспечить эффективное использование своих ресурсов – человеческих, информационных, материальных, финансовых.